

Samenvatting Levensbeschouwing Hoofdstuk 3 - Inleiding ethiek

Samenvatting door een scholier

1109 woorden

8 jaar geleden

★ 5,7

22 keer beoordeeld

Vak	Levensbeschouwing
Methode	Zin in zin

Hoofdstuk 3. Inleiding ethiek

Paragraaf 2.1 De ethische optiek

Je kunt één en dezelfde kwestie op verschillende manieren benaderen

- Commerciële benadering
- Juridische benadering
- Ethische benadering > Wat is moreel juist?

Een ander woord voor een benadering is een optiek. Een optiek is de manier waarop je naar de werkelijkheid kijkt. Je kunt dan dus als ware met allerlei verschillende brillen de wereld bekijken.

Elke optiekbril heeft andere uitgangspunten, zoals

- Commerciële optiek > Hoe kan er zo veel mogelijk winst worden gemaakt?
- Juridische optiek > Wat zijn de wettelijke regels?
- Ethische optiek > Wat is mooi en wat is lelijk? Wat is nou precies een mooie vormgeving?

Paragraaf 2.2 Definitie van de ethische optiek

De definitie van de ethische optiek: de ethische optiek is de benadering dat mensen het uiteindelijke goede behoren te doen. Bij deze definitie gaat hem om drie kern woorden 'uiteindelijke goede', 'behoren' en 'doen'.

- Uiteindelijke goede > Was de handeling menswaardig?
- Behoren > Een norm, wij behoren menswaardig te handelen.
- Doen > Het gaat er uiteindelijk niet om wat je denkt maar wat je doet.

Is-uitspraak: Er wordt een uitspraak gedaan over hoe de werkelijkheid er uit ziet, volgens feiten.

Moet-uitspraak: Er wordt een uitspraak gedaan over hoe de werkelijkheid behoort te zijn.

Je moet steeds goed nadenken over wat goed is, dat wat goed is moet dus worden toegepast in de praktijk.

Paragraaf 3.1 Optieken en visies

Mensen die één en dezelfde optiek innemen zijn het niet altijd met elkaar eens, dat komt ieder mens een andere visie heeft. Een visie is een ander woord voor standpunt of mening.

Er worden dus verschillende meningen (visies) gegeven over een bepaalde kwestie, maar de hoofdlijn (optiek) is het zelfde. Ook wel de Esthetische optiek genoemd.

Paragraaf 3.2 Wat zijn ethische visies?

Ethische visies zijn standpunten die worden ingenomen binnen de ethische optiek. Wij gebruiken die om twee redenen:

- Om een oordeel geven over bepaalde ethische problemen. Ethische visies kunnen dus helpen met het oplossen van ethische problemen.
- Om het handelen van (vaak achteraf) te rechtvaardigen.

Paragraaf 3.3 Overzicht van ethische visies

Definitie van gevolgenethiek: die handeling is juist die in zijn gevolgen een bepaald doel realiseert. Volgens de gevolgenethiek gaat het dus om de gevolgen van ons handelen. Is het resultaat goed, dan is de handeling ethisch goed te noemen.

Het Utilisme is een voorbeeld van een gevolgenethische visie. Het woord utilisme komt uit het Latijns wat nuttig betekend. Je moet doen wat het meest nuttig is voor de samenleving in zijn geheel. Met nuttig wordt vaak geluk bedoeld. De morele regel is dan ook: die handeling is moreel juist die in zijn gevolgen zoveel mogelijk geluk oplevert voor zoveel mogelijk mensen. Om er achter te komen of iets nou daadwerkelijk nut had, maak je een soort morele balans. Als afronding tel je alles bij elkaar op. De balans met de meest gunstige uitkomst (die dus het meeste geluk oplevert) krijgt dan de voorkeur.

Definitie van beginsethiek: bij de oplossing van een ethisch probleem dient steeds recht gedaan te worden aan een of meer beginselen. Met andere woorden het beginsel dient zonder meer toegepast te worden. Een beginsel wordt steeds als uitgangspunt gekozen. Een beginsel is een ander woord voor principe, zoals recht op privacy of gelijkwaardigheid.

Immanuel Kant (1724-1804) is een voorbeeld van een beginsethische visie. Kant vindt dat niet het gevolg van de handeling belangrijk is maar de bedoeling van de handeling. Een handeling is ethisch goed als zij geschiedt vanuit plichtsbesef. Kant bedoelt dus dat het jouw instelling behoort te zijn om bewust het goede te doen. Goed handelen betekende bij Kant dat er één beginsel centraal moest staan: de waardigheid van de menselijke persoon. Je kunt jezelf ook de vraag stellen: zou jouw handelwijze de basis kunnen zijn voor een algemene, dus voor iedereen geldende wet? Wat jij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.

Paragraaf 3.4 Levensbeschouwing en ethiek

Levensbeschouwing en ethiek hebben beide een eigen aandachtsveld waarmee zij naar de werkelijkheid kijken. Ethiek richt zich daarbij vooral op een menswaardig leven terwijl levensbeschouwing kijkt naar de zinraag (de zin van afzonderlijke dingen maar ook van het leven in zijn geheel).

Binnen het christendom zijn er verschillende ethische richtingen. Dat wil dus zeggen dat dé christelijke ethiek niet bestaat. Sommige christenen nigen naar het beginsel ethiek, sommige naar gevolgen ethiek en nog andere halen hun normen uit de Bijbel (normen zijn gebonden, ze paste in de samenleving). Doordat onze samenleving is veranderd, vergelijken met die in de bijbel, vragen we ook naar andere normen. De Bijbel wordt dus als een soort inspiratie bron gebruikt voor waarden zoals:

- God liefhebben > God geeft mensen troost en inspiratie

- Naasteliefde > Een ideale wereld van vrede en gerechtigheid.
- De waarde van het menselijk leven > Mensen zijn van onschatbare waarde.
- Vrijheid en verantwoordelijkheid > Jouw vrijheid stopt als hij in aanraking komt met de vrijheid van een ander.

Paragraaf 4.1 Inleiding

Ethiek is ook een proces waarbinnen vijf verschillende stappen te onderscheiden zijn:

1. Ethische gevoeligheid > Ethisch juist handelen, begint vooraf morele gevoeligheid, is dat niet aanwezig is de kans groot dat ethisch slecht handelt.
2. Ethische analyse > Het gaat er om dat we uiteindelijk ethisch goed handelen. Om zover te komen, moeten we de morele situatie zo goed mogelijk te analyseren.
3. Ethisch oordeel > Een bepaald standpunt in nemen en dit onderbouwen met argumenten.
4. Ethische motivatie > Wanneer je een ethische mening hebt, hoor je de daad bij het woord te voegen. Toch zijn er vaak genoeg drempels waarom we dingen niet in de praktijk brengen zoals:
 - Gemakzucht
 - Eigenbelang
 - Je voelt je niet verantwoordelijk
 - De invloed van de omgeving
5. Ethisch handelen > Je oordeel omzetten in een handeling.

In al deze fasen speelt communicatie een belangrijke rol. Ethische communicatie moet aan een aantal voorwaarden verdoen:

- Openheid > Niemand uitsluiten in een ethische discussie
- Gelijkheid > Zoveel mogelijk belangen mee wegen in een ethische discussie
- Bereidheid tot dialoog
- Inleven in standpunten van anderen
- Duidelijkheid en redelijkheid > In je standpunten

Paragraaf 5 Een stappenplan met cases

Met het volgende stappenmodel kun je een ethische case analyseren en beoordelen:

- Fase 1. Het formuleren van de case
- Fase 2. Welke opties spelen een rol?
- Fase 3. Welke waarden spelen een rol?
- Fase 4. Wat is het ethische probleem?
- Fase 4. Welke belanghebbende spelen een rol?
- Fase 6. Wie is moreel verantwoordelijkheid?
- Fase 7. Het formuleren van een oplossing